

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิก
กลุ่มหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพาราหุแร่
A Performance Analysis of A Sufficiency Economy Philosophy Practice of
the handicraft maker's group in Hu-Rae
จรีวรรณ จันทร์คง^{1*}

¹อาจารย์ สาขาพัฒนาการเกษตรและธุรกิจเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
จังหวัดนครศรีธรรมราช 80110

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกกลุ่มหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพาราหุแร่ เป็นการศึกษาวิจัยประยุกต์ ทั้งนี้ต้องการชี้ให้เห็นถึงผลของการนำแนวทางการดำเนินงานตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงก่อนและหลังของโครงการจัดการการตลาดโดยชุมชนแบบชุมชนมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ดอกไม้ใบยางพาราของสมาชิกกลุ่มหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพารา โดยใช้ดัชนีชี้วัดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 5 องค์ประกอบ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกัน เงื่อนไขความรู้และคุณธรรม รวมทั้งส่วนประสมทางการตลาด (4Ps) คือ ผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า ผลการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกกลุ่มหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพาราหุแร่อยู่ในระดับมาก และหลังมีโครงการวิจัยทำให้ผลการดำเนินงานตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกกลุ่มหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพารามีคะแนนทั้ง 5 องค์ประกอบที่สูงขึ้น โดยองค์ประกอบด้านเงื่อนไขความรู้ มีระดับคะแนนสูงสุด เท่ากับ 4.30 คะแนน มีการดำเนินงานตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงระดับมากที่สุด ซึ่งจากผลการวิจัยขั้นนี้หวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์และเป็นแนวทางที่ดีในการจัดการเครือข่ายชุมชนที่สามารถนำงานวิจัยนี้ไปศึกษาและปฏิบัติได้จริง

Abstract

The research of A Performance Analysis of a Sufficiency Economy philosophy Practice of the handicraft maker's group in Hu-Rae is an applied research that indicate a result of guideline from a Sufficiency Economic Philosophy. The purposes to analyze the before-and-after performance of marketing management with a community's participation project regarding to a Sufficiency Economy philosophy for product development. This research focuses on the study of a performance of the handicraft maker's group in Hu-Rae by doing in-depth interviews before and after marketing management with a community's participation project applied with the Sufficiency Economic philosophy for product development. In doing this, the following components are applied as indicators: moderation, reasonableness, self-immunity, conditions of knowledge and morality and comprise with the marketing mix (4Ps) which are product, price, place, promotion. The research result reveals that the performance result referring to Sufficiency Economic philosophy, is in a high level and after the research project is implemented, the performance result is increase for all aspects. The condition of knowledge is considered to be the highest which receives 4.30 points. A practical implication of this research will be beneficial to a management of community network.

คำสำคัญ : ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

Keywords : Sufficiency Economy philosophy

*ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ja_45102241@hotmail.com โทร. 08 4057 3277

1. บทนำ

การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนภายใต้โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของชุมชน ในระดับรากหญ้า ซึ่งพัฒนามาจากภูมิปัญญาของชาวบ้านโดยมีการใช้ทรัพยากรภายในท้องถิ่น และการสนับสนุนจากภาครัฐ เพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับครัวเรือนภายในชุมชน เพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจน และส่งเสริมให้มีการพัฒนาที่ยั่งยืน แต่ด้วยระดับการแข่งขันภายในตลาด และสภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน ส่งผลให้รูปแบบการผลิตสินค้าและการตลาดของกลุ่มชุมชนเปลี่ยนแปลงไป เช่น การพยายามหาแหล่งจำหน่ายเพิ่มขึ้น การผลิตสินค้าในปริมาณที่มากขึ้นเพื่อต้นทุนที่ลดลง เป็นต้น ซึ่งชุมชนที่ได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐอย่างต่อเนื่อง หรือมีความรู้ทางการตลาดที่ดีกว่าย่อมมีความได้เปรียบทางการแข่งขัน จากการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนภายใต้นโยบายของภาครัฐของกลุ่มหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพาราหุแระ ซึ่งตั้งอยู่เลขที่ 50/2 หมู่ที่ 3 ต. พุงต้ำเสา อ. หาดใหญ่ จ. สงขลา ได้มีการรวมกลุ่มเพื่อผลิตสินค้าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2519 โดยการสนับสนุนจากศูนย์การส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11 เข้ามาสนับสนุนด้านงบประมาณและการส่งเสริมให้มีการออกร้านเพื่อจำหน่ายสินค้า เพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์เป็นของที่ระลึกและตกแต่งในลักษณะทั้งจำหน่ายส่งและจำหน่ายปลีก ซึ่งมีความสวยงามและเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งภายในและภายนอกประเทศ แต่เนื่องจากกลุ่มชุมชนยังขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการการตลาดที่แท้จริง และการแข่งขันในสินค้าประเภทเดียวกันเพิ่มมากขึ้น ทำให้การขายตลาดทำได้ยาก ส่งผลให้กำลังการผลิตลดลง เนื่องจากสมาชิกกลุ่มหัตถกรรม หันไปให้ความสนใจในการประกอบอาชีพอื่นที่มีรายได้ดีกว่า ทำให้ประสิทธิภาพในการพัฒนาและจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์เกิดความเสียเปรียบทางการแข่งขัน ทั้งการส่งเสริมและให้ความรู้เกี่ยวกับแนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพาราหุแระ โดยการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นภายในชุมชน ทำให้สามารถเกิดการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้เกิดการเติบโตของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนั้นบนความยั่งยืน และเกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าสูงสุด

ดังนั้นกลุ่มผู้วิจัย จึงเล็งเห็นว่าหากนำแนวคิดตามพระราชดำรัสเศรษฐกิจพอเพียงว่าด้วยความมีเหตุผลความพอประมาณ ความมีภูมิคุ้มกัน รวมทั้งความรู้และคุณธรรม มาบูรณาการเข้ากับความรู้ด้านการจัดการการตลาด (การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การตั้งราคา การส่งเสริมการตลาด และการพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่าย) และภูมิปัญญาของชุมชน จะสามารถช่วยเพิ่มศักยภาพของชุมชนทางการตลาด เพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน และเข้มแข็งในยุคสภาวะเศรษฐกิจ ณ ปัจจุบัน บนรากฐานของความพอเพียง นอกจากนี้ยังช่วยให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และชุมชน) ในการจัดการผลิตภัณฑ์ชุมชน และสามารถนำผลงานวิจัยที่ได้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาทางการตลาดให้กับชุมชนอื่นๆ ที่ผลิตผลิตภัณฑ์ดอกไม้ใบยางพารา หรือผลิตภัณฑ์ที่ใกล้เคียง และในอนาคตยังสามารถทำให้เกิดเครือข่ายชุมชนต่างพื้นที่ขึ้นมาอีกด้วย

1.1 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจและสังคมรวมถึงกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกกลุ่มหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพาราหุแระ ต.พุงต้ำเสา อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา
2. เพื่อวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงก่อนและหลังของโครงการจัดการการตลาดโดยชุมชนแบบชุมชนมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ดอกไม้ใบยางพาราของสมาชิกกลุ่มหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพาราหุแระ ต.พุงต้ำเสา อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา

2. วิธีการศึกษา

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงก่อนและหลังของโครงการการจัดการการตลาด โดยชุมชนแบบชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ดอกไม้ใบยางพาราของสมาชิกกลุ่มหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพารา โดยใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณ ซึ่งทำการสังเคราะห์แบบสอบถามจากดัชนีชี้วัดที่ได้ทำการรวบรวมจากงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแล้วนำข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากแบบสอบถามมาทำการประมวลผล โดยการให้คะแนนแบบถ่วงน้ำหนัก ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน 6 ระดับ ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

- 5 คะแนน หมายถึง ระดับความพอเพียงมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง ระดับความพอเพียงมาก
- 3 คะแนน หมายถึง ระดับความพอเพียงปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง ระดับความพอเพียงน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง ระดับความพอเพียงน้อยที่สุด
- 0 คะแนน หมายถึง ระดับไม่มีความพอเพียง

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน

ในการพิจารณาผลการดำเนินงานตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้จัดระดับคะแนนออกเป็น 6 ระดับ โดยใช้สูตรคำนวณดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงความกว้างของข้อมูลในแต่ละระดับ} &= \frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{(5 - 0)}{6} \\ &= 0.833 \end{aligned}$$

จากนั้นให้พิจารณาระดับคะแนนเฉลี่ย ได้ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.168 - 5.00 หมายถึง ดำเนินงานตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.335 - 4.167 หมายถึง ดำเนินงานตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.502 - 3.334 หมายถึง ดำเนินงานตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.669 - 2.501 หมายถึง ดำเนินงานตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงน้อย
- ค่าเฉลี่ย 0.836 - 1.668 หมายถึง ดำเนินงานตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงน้อยที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 0 - 0.835 หมายถึง ไม่มีการดำเนินงานตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

และนำผลคะแนนที่ได้ในแต่ละองค์ประกอบมาทำการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงก่อนและหลังของโครงการการจัดการการตลาดโดยชุมชนแบบชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ดอกไม้ใบยางพารา

3. ผลการศึกษาและอภิปรายผล

เพื่อวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงก่อนและหลังของโครงการการจัดการการตลาด โดยชุมชนแบบชุมชนมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ดอกไม้ใบยางพาราของสมาชิกกลุ่มหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพารา หมู่ ๓ ต.ทุ่งตำเสา อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา ทางกลุ่มผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามโดยรวบรวมดัชนีชี้วัดจากงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและส่วนประสมทางการตลาด (4Ps) โดยค่าดัชนีต่างๆ ได้จากการเก็บแบบสอบถาม 2 ครั้ง เพื่อนำมาเปรียบเทียบผลซึ่งกันและกัน โดยครั้งแรกเก็บ

วารสารวิชาการและวิจัย มทร.พระนคร ฉบับพิเศษ
การประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ 5

ก่อนที่จะเริ่มโครงการวิจัยตามโครงการต่างๆ และอีกครั้งเก็บเมื่อสิ้นสุดโครงการวิจัยซึ่งผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลสามารถหาคะแนนเฉลี่ยในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพาราหูแร่ทั้ง 2 ครั้ง ดังแสดงตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบผลการดำเนินงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกกลุ่มหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพาราหูแร่ด้านความพอประมาณ

ตัวชี้วัด	ผลการดำเนินงาน (ก่อนวิจัย)	ผลการดำเนินงาน (หลังวิจัย)	คะแนน (ก่อนวิจัย)	คะแนน (หลังวิจัย)
1. ด้านความพอประมาณ				
อัตราส่วนต้นทุนต่อยอดขาย	ร้อยละ 85	ร้อยละ 56.86	1	2
อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย	ร้อยละ 15	ร้อยละ 38.51	1	2
อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน	ไม่มีหนี้สิน	ไม่มีหนี้สิน	5	5
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม	ไม่มีหนี้สิน	ไม่มีหนี้สิน	5	5
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	ไม่มีหนี้สิน	ไม่มีหนี้สิน	5	5
อัตราการจ้างงาน (ชั่วโมงต่อสัปดาห์)	ไม่ทำงานล่วงเวลา	ไม่ทำงานล่วงเวลา	5	5
ร้อยละของช่องทางการจัดจำหน่ายที่เพิ่มขึ้น	ร้อยละ 0.00	ร้อยละ 66.67	0	4
ร้อยละการส่งเสริมการตลาดต่อยอดขายรวม	ร้อยละ 3	ร้อยละ 18.70	5	1
ค่าเฉลี่ย			3.38	3.63

จากตารางที่ 1 ก่อนการดำเนินงานวิจัย ผลการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านความพอประมาณ มีค่าเฉลี่ย 3.38 ส่วนหลังการดำเนินงานวิจัยผลการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านความพอประมาณ มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 3.63 ซึ่งมีผลการดำเนินงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านความพอประมาณทั้งก่อนและหลังการดำเนินงานวิจัยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะโดยพื้นฐานของสมาชิกกลุ่มหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพารามีต้นทุนการผลิตต่ำ ส่งผลให้กลุ่มสมาชิกไม่จำเป็นต้องกู้ยืมเงินมาลงทุน และวัตถุดิบหลักสามารถหาได้ในท้องถิ่น เช่น ใบยางพารา เกสรดอกไม้ เป็นต้น ซึ่งสามารถนำมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ที่เพิ่มรายได้ให้กับกลุ่มสมาชิกอีกทางหนึ่ง ที่นอกเหนือจากการประกอบอาชีพหลัก

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบผลการดำเนินงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกกลุ่มหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพาราหูแร่ด้านความมีเหตุผล

ตัวชี้วัด	ผลการดำเนินงาน (ก่อนวิจัย)	ผลการดำเนินงาน (หลังวิจัย)	คะแนน (ก่อนวิจัย)	คะแนน (หลังวิจัย)
2. ด้านความมีเหตุผล				
จำนวนกิจกรรมการผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้า	4 กิจกรรม	9 กิจกรรม	4	5
จำนวนกิจกรรมการผลิตที่โดดเด่น/เอกลักษณ์	3 ดาว	3 ดาว	3	3
การปฏิบัติงานตาม 5 ส	3.62	3.62	4	4
การส่งสินค้าคืนจากลูกค้า	ไม่มีการส่งคืน	ไม่มีการส่งคืน	5	5
ร้อยละของสินค้าที่ไม่ได้คุณภาพ	ไม่มีการตรวจสอบ	0.00	0	5
อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์	7.12	4.40	0	0
ประสิทธิภาพของปัจจัยการผลิต	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	5	5
การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด	2 กิจกรรม	2 กิจกรรม	5	5
ความร่วมมือกับชุมชนอื่น	0	0	0	0
การวางแผนการจัดจำหน่าย	1.21	3.55	1	4
การวางแผนการส่งเสริมการตลาด	1.93	3.67	2	4
ค่าเฉลี่ย			2.64	3.64

จากตารางที่ 2 ก่อนการดำเนินงานวิจัย ผลการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านความมีเหตุผล มีค่าเฉลี่ย 2.64 ส่วนหลังการดำเนินงานวิจัยผลการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านความมีเหตุผล มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 3.64 โดยมีผลการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านความมีเหตุผลอยู่ในระดับมากซึ่งเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับก่อนดำเนินงานวิจัยที่มีผลการดำเนินงานในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะทางกลุ่มหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพาราได้มีการวางแผนการผลิตอย่างมีเหตุผล ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายเพื่อรองรับความต้องการของผู้บริโภค รวมถึงการสร้างความโดดเด่นให้กับผลิตภัณฑ์ของตนเอง เพื่อสร้างความแตกต่างเป็นเอกลักษณ์เหนือคู่แข่ง และได้เพิ่มการตรวจสอบคุณภาพสินค้า เพื่อให้ตัวสินค้าที่ออกไปถึงมือผู้บริโภคมีมาตรฐาน รวมถึงการดำเนินกิจกรรมด้านจัดจำหน่ายและการส่งเสริมการตลาด เช่น การวางแผนการจัดจำหน่าย โดยการคำนึงถึงสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นและเป็นจริงที่ส่งผลกระทบต่อกลุ่มชุมชน ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ เช่น การควบคุมคนกลางภายในช่องทางการจัดจำหน่าย โดยการพิจารณาจากผู้ที่มีศักยภาพในการจำหน่าย และผลจากการร่วมมือกับชุมชนอื่น ๆ ในการจำหน่ายสินค้าของกลุ่มชุมชนหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพาราหุ้ร่ที่อาจส่งผลถึงการหมุนเวียนเงินสดของชุมชน

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบผลการดำเนินงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกกลุ่มหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพาราหุ้ร่ในด้านความมีภูมิคุ้มกัน

ตัวชี้วัด	ผลการดำเนินงาน (ก่อนวิจัย)	ผลการดำเนินงาน (หลังวิจัย)	คะแนน (ก่อนวิจัย)	คะแนน (หลังวิจัย)
3. ด้านความมีภูมิคุ้มกัน				
การใช้วัตถุดิบในห้องถัก	0.64	33.3	1	2
ร้อยละของวัตถุดิบที่ทำการซื้อขายกับผู้จัดจำหน่ายรายเดิม	ร้อยละ 0.00	ร้อยละ 0.00	0	0
ความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ที่เพิ่มขึ้น	0	100	0	5
ร้อยละของการจำหน่ายในพื้นที่	ร้อยละ 30	ร้อยละ 30	2	2
ความเข้มแข็งของกลุ่ม	3.30	3.76	3	4
สัดส่วนของแรงงานที่ช่วยเหลือในโครงการ	ร้อยละ 62.5	ร้อยละ 65.22	4	4
ความสามารถในการหาตลาด	ร้อยละ 0.00	ร้อยละ 66.67	0	4
จำนวนครั้งที่ติดต่อกับเจ้าหน้าที่รัฐ	10 ครั้ง	12 ครั้ง	5	5
ค่าเฉลี่ย			1.88	3.25

จากตารางที่ 3 ก่อนการดำเนินงานวิจัย ผลการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านความมีภูมิคุ้มกัน มีค่าเฉลี่ย 1.88 ส่วนหลังการดำเนินงานวิจัยผลการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านความมีภูมิคุ้มกันมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 3.25 โดยมีผลการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านความมีภูมิคุ้มกันอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับก่อนดำเนินงานวิจัยที่มีผลการดำเนินงานในระดับน้อย โดยทางกลุ่มหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพารา ได้ดำเนินงานอย่างมีภูมิคุ้มกันคือ การเตรียมตัวและปรับตัวของกลุ่มชุมชนให้พร้อมต่อผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น คือ การสร้างความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ที่นอกเหนือจากดอกไม้ให้เป็นผลิตภัณฑ์อย่างอื่นได้เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันได้ และรองรับกับลูกค้ากลุ่มใหม่การสร้างเครือข่ายกับกลุ่ม OTOP อื่นในจังหวัดสงขลา เช่น กลุ่มผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าว อ.สะเดา จ.สงขลา กลุ่มจักสานบ้านโคกสัก อ.ควนเนียง จ.สงขลา กลุ่มจักสานกระจูด ควนลัง อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา เพื่อนำวัตถุดิบมาใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายเพิ่มขึ้น และมีแหล่งวัตถุดิบในการผลิตที่แน่นอน เพิ่มอำนาจในการต่อรองราคาหรือขอส่วนลดได้ในกรณีที่มีการสั่งซื้อในปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น รวมถึงการติดต่อและประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทางหน่วยงานภาครัฐ ได้มีการสนับสนุนกิจกรรมการส่งเสริมการตลาดให้กับชุมชน เช่น การผลิตสื่อ เช่น นามบัตร ใบปลิว

วารสารวิชาการและวิจัย มทร.พระนคร ฉบับพิเศษ
การประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ 5

ตามที่กลุ่มชุมชนร้องขอ ให้กับชุมชน และกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการตลาด เพื่อการเตรียมตัวและปรับตัวของกลุ่มชุมชนให้พร้อมต่อผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบผลการดำเนินงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกกลุ่มหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพาราหูแร่ ด้านเงื่อนไขความรู้

ตัวชี้วัด	ผลการดำเนินงาน (ก่อนวิจัย)	ผลการดำเนินงาน (หลังวิจัย)	คะแนน (ก่อนวิจัย)	คะแนน (หลังวิจัย)
4. เงื่อนไขความรู้				
จำนวนสมาชิกที่เข้าอบรมด้านผลิตภัณฑ์	ร้อยละ 0	ร้อยละ 100	0	5
จำนวนสมาชิกที่เข้าอบรมด้านราคา	ร้อยละ 6.25	ร้อยละ 100	1	5
จำนวนสมาชิกที่เข้าอบรมด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	ร้อยละ 0	ร้อยละ 82.61	0	5
จำนวนสมาชิกที่เข้าอบรมด้านส่งเสริมการตลาด	ร้อยละ 6.25	ร้อยละ 82.61	1	5
ความรู้ด้านผลิตภัณฑ์	ร้อยละ 35.3	62.33	2	4
ความรู้ด้านราคา	ร้อยละ 59.0	65.0	3	4
ความรู้ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	ร้อยละ 62.5	68.5	4	4
ความรู้ด้านส่งเสริมการตลาด	ร้อยละ 45.7	61.33	3	4
การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	1 กิจกรรม	1 กิจกรรม	5	5
จำนวนสมาชิกที่มีความเชี่ยวชาญในการผลิตสินค้า	ร้อยละ 18.75	ร้อยละ 26.08	1	2
ค่าเฉลี่ย			2.00	4.30

จากตารางที่ 4 ก่อนการดำเนินงานวิจัย ผลการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านเงื่อนไขความรู้ มีค่าเฉลี่ย 2.00 ส่วนหลังการดำเนินงานวิจัยผลการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านเงื่อนไขความรู้มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 4.30 โดยมีผลการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านเงื่อนไขความรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับก่อนดำเนินงานวิจัยที่มีผลการดำเนินงานในระดับน้อยโดยก่อนการดำเนินงานทางกลุ่มสมาชิกหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพาราทางกลุ่มได้มีการนำความรู้ด้านต่างๆ มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะ เป็น ความรู้ด้านผลิตภัณฑ์ ความรู้ด้านราคา ความรู้ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายความรู้ด้านส่งเสริมการตลาด รวมถึงการอบรมความรู้เพิ่มเติมให้กับกลุ่มสมาชิกทุกคน

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบผลการดำเนินงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกกลุ่มหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพาราหูแร่ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม

ตัวชี้วัด	ผลการดำเนินงาน (ก่อนวิจัย)	ผลการดำเนินงาน (หลังวิจัย)	คะแนน (ก่อนวิจัย)	คะแนน (หลังวิจัย)
5. เงื่อนไขคุณธรรม				
จำนวนกิจกรรมการผลิตที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	1 กิจกรรม	2 กิจกรรม	0	0
จำนวนครั้งของการถ่ายทอดความรู้ภายในด้านผลิตภัณฑ์	ไม่มี	มี	0	5
จำนวนครั้งของการถ่ายทอดความรู้ภายในด้านราคา	ไม่มี	มี	0	5
จำนวนครั้งของการถ่ายทอดความรู้ภายในด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	มี	มี	5	5
จำนวนครั้งของการถ่ายทอดความรู้ภายในด้านส่งเสริมการตลาด	ไม่มี	มี	0	5
จำนวนครั้งของการถ่ายทอดความรู้ภายนอกด้านผลิตภัณฑ์	ไม่มี	มี	0	5
จำนวนครั้งของการถ่ายทอดความรู้ภายนอกด้านราคา	ไม่มี	ไม่มี	0	0

จำนวนครั้งของการถ่ายทอดความรู้ภายนอกด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	ไม่มี	ไม่มี	0	0
จำนวนครั้งของการถ่ายทอดความรู้ภายนอกด้านส่งเสริมการตลาด	ไม่มี	ไม่มี	0	0
การจัดทำบัญชี	ไม่มี	มี	0	5
กิจกรรมที่ช่วยเหลือสังคม	ไม่มี	มี	0	5
อัตราส่วนจำนวนครั้งที่ส่งมอบสินค้าคิดเวลา	ไม่มี	ไม่มี	5	5
อัตราส่วนรูปแบบการสื่อสารการตลาดที่เกิดขึ้นตามจริง	มี	ไม่มี	0	5
ค่าเฉลี่ย			0.77	3.46

จากตารางที่ 5 ก่อนการดำเนินงานวิจัย ผลการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านเงื่อนไขคุณธรรม มีค่าเฉลี่ย 0.77 ส่วนหลังการดำเนินงานวิจัยผลการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านเงื่อนไขคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 3.46 โดยมีผลการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านเงื่อนไขความรู้อยู่ในระดับมาก ซึ่งเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับก่อนดำเนินงานวิจัยที่ไม่มีผลการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยทางกลุ่มได้มีการตระหนัก และให้ความสำคัญกับคุณธรรมในการปฏิบัติของชุมชนอย่างมาก โดยยึดถือความซื่อสัตย์ สุจริต ความมีคุณธรรม

ตารางที่ 6 สรุปผลการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 5 องค์ประกอบ

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ก่อนทำ โครงการวิจัย	หลังทำ โครงการวิจัย
1. ความพอประมาณ	3.38	3.63
2. ความมีเหตุผล	2.64	3.64
3. ความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	1.88	3.25
4. ความรู้	2.00	4.30
5. คุณธรรม	0.77	3.46
ภาพรวมการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	2.13	3.67

จากตารางที่ 6 ภาพรวมของผลการดำเนินงานของกลุ่มสมาชิกหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพาราตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนดำเนินงานวิจัยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.13 ซึ่งมีระดับอยู่ในระดับน้อย และเมื่อสิ้นสุดโครงการวิจัยผลการดำเนินงานของกลุ่มสมาชิกหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพาราตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพิ่มขึ้นเป็น 3.67 ซึ่งมีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะการที่ทางผู้วิจัยได้เข้าไปช่วยให้องค์ความรู้ และร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งนำมาซึ่งการพัฒนากระบวนการการทำงานให้สอดคล้องตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่งผลให้ผลการดำเนินงานของกลุ่มสมาชิกหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพาราตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

4. สรุป

จากการศึกษาผลการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกกลุ่มหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพาราหูแร่ ต.ทุ่งตำเสา อ. หาดใหญ่ จ.สงขลา เพื่อวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงก่อนและหลังของโครงการจัดการการตลาดโดยชุมชนแบบชุมชนมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ดอกไม้ใบยางพาราของสมาชิกกลุ่มหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพารา โดยใช้ดัชนีชี้วัดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 5 องค์ประกอบ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกัน เงื่อนไขความรู้และคุณธรรม รวมกับส่วนประสมทางการตลาด (4Ps) คือ ผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด ซึ่งจากผลการวิจัย พบว่าผลการดำเนินงานของกลุ่มสมาชิกหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพาราตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนดำเนินงานวิจัยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.13 ซึ่งมีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย และเมื่อสิ้นสุดโครงการวิจัย ผลการดำเนินงานของกลุ่มสมาชิกหัตถกรรม

ดอกไม้ใบยางพาราตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพิ่มขึ้นเป็น 3.67 ซึ่งมีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เพราะการที่ทางผู้วิจัยได้เข้าไปช่วยให้องค์ความรู้ และร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งนำมาซึ่งการพัฒนา กระบวนการการทำงานให้สอดคล้องตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่งผลให้ผลการดำเนินงานของกลุ่มสมาชิก หัตถกรรมดอกไม้ใบยางพาราตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านเงื่อนไขความรู้ มีระดับคะแนนสูงสุด เท่ากับ 4.30 คะแนน มีการดำเนินงานตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ระดับมากที่สุดรองลงมาผลการดำเนินงานด้านความมีเหตุผล ด้านความพอประมาณ และด้านเงื่อนไขคุณธรรม เท่ากับ 3.64 , 3.63 และ 3.46 คะแนน ซึ่งทั้ง 3 องค์ประกอบมีการดำเนินงานตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงระดับมาก ส่วนผลการดำเนินงาน ด้านความมีภูมิคุ้มกันมีระดับคะแนนน้อยที่สุด เท่ากับ 3.25 คะแนน มีการดำเนินงานตามแนว ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงระดับปานกลาง ซึ่งจากผลการวิจัยชิ้นนี้หวังว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์และเป็นแนวทางที่ดีใน การจัดการเครือข่ายชุมชนที่สามารถนำงานวิจัยนี้ไปศึกษาและปฏิบัติได้จริง

5. กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยชิ้นนี้เกิดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสมาชิกกลุ่มหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพาราหุแร่ ผู้วิจัยขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติที่ให้ทุน สำหรับการวิจัยและการสนับสนุนที่ดี และขอขอบคุณสมาชิกกลุ่มหัตถกรรมดอกไม้ใบยางพาราหุแร่ ต.ทุ่งตำเสา อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา ที่สละเวลาในการให้ข้อมูลและเข้าร่วมโครงการเป็นอย่างดี ท้ายสุดประโยชน์ที่พึงได้จาก บทความวิจัยชิ้นนี้ขอมอบให้เป็นแนวทางในการพัฒนาภูมิวิสาหกิจชุมชนต่อไป

6. เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มพัฒนากรอบแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. 2547. กรอบแนวคิดทางทฤษฎี เศรษฐศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย. 2550. ประธานกรรมการ. รายงานการพัฒนาคนของ ประเทศไทยปี 2550. กรุงเทพฯ: สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย.
- ณัฐพงศ์ ทองภักดี. 2550. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงความเป็นมาและความหมาย. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษา เศรษฐกิจพอเพียงสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ธันวา จิตต์สงวน, บัณฑิตินี สุตรสุนทร, และ บำเพ็ญ เขียวหวาน. 2551. โครงการศึกษาแนวทางการขับเคลื่อน เศรษฐกิจพอเพียง: บทเรียนจาก 40 หมู่บ้าน. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นงนุช อังยูริกุล. 2546. กลยุทธ์เศรษฐกิจชุมชนสู่สากลตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีการพึ่งตนเอง กรณีศึกษา การเลี้ยงโคนมของชุมชนหนองอ่างเสือ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- นิมิตร ไคร์วานิช. 2544. ดัชนีการวัดระดับเศรษฐกิจพึ่งพิงตนเองของชุมชนในประเทศไทย กรณีศึกษาชุมชน ภาคเหนือตอนบน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- สุขสรรค์ กันตะบุตร. 2549. เอกสารประกอบการอบรมเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจ. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาเศรษฐกิจพอเพียงสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.